

Publiseret den *BLIV HØRT* | Københavns kommunes digitale høringsportal
(<http://www.blivhoert.kk.dk>)

Forside > Tidlig indsats- og inklusionspakke > Svar > Høringssvar: Sine Misser Wiggers Pedersen > Høringssvar: Sine Misser Wiggers Pedersen

Høringssvar: Sine Misser Wiggers Pedersen

Navn:

Sine Misser Wiggers Pedersen

Virksomhed / organisation:

Klyngen Bella/Brønshøj

Postnr:

2700

By:

Brønshøj

Adresse:

Spanagervej 4, 2700 Brønshøj

Email: sinewiggers@hotmail.com [1]

Øvrige kontakt- oplysninger:

Sine Misser Wiggers Pedersen Bestyrelsesformand i forældrebestyrelsen
Bella/Brønshøj

Til rette vedkommende.

Da vi i forældrebestyrelsen, Klyngen Bella/Brønshøj, har fået sent besked om høringssvar vedr. Tidlig indsats- og inklusionspakke, har vi ikke haft tid og mulighed for at gennemgå og tage stilling til inklusionspakken.

Mvh Sine Pedersen

Formand for forældrebestyrelsen Bella/Brønshøj

2700 Brønshøj

Høring:

[Tidlig indsats- og inklusionspakke](#) [2]

Destinations URL: <http://www.blivhoert.kk.dk/svar/3097>

Links:

[1] <mailto:sinewiggers@hotmail.com>

[2] <http://www.blivhoert.kk.dk/hoering/tidlig-indsats-og-inklusionspakke>

127

Handgevoerd: Gite Misset Wildpauze Pedersen

1. In de eerste plaats
 2. de naam van de
 3. vervoerwijze, de
 4. vervoerwijze, de
 5. vervoerwijze, de
 6. vervoerwijze, de
 7. vervoerwijze, de
 8. vervoerwijze, de
 9. vervoerwijze, de
 10. vervoerwijze, de
 11. vervoerwijze, de
 12. vervoerwijze, de
 13. vervoerwijze, de
 14. vervoerwijze, de
 15. vervoerwijze, de
 16. vervoerwijze, de
 17. vervoerwijze, de
 18. vervoerwijze, de
 19. vervoerwijze, de
 20. vervoerwijze, de
 21. vervoerwijze, de
 22. vervoerwijze, de
 23. vervoerwijze, de
 24. vervoerwijze, de
 25. vervoerwijze, de
 26. vervoerwijze, de
 27. vervoerwijze, de
 28. vervoerwijze, de
 29. vervoerwijze, de
 30. vervoerwijze, de
 31. vervoerwijze, de
 32. vervoerwijze, de
 33. vervoerwijze, de
 34. vervoerwijze, de
 35. vervoerwijze, de
 36. vervoerwijze, de
 37. vervoerwijze, de
 38. vervoerwijze, de
 39. vervoerwijze, de
 40. vervoerwijze, de
 41. vervoerwijze, de
 42. vervoerwijze, de
 43. vervoerwijze, de
 44. vervoerwijze, de
 45. vervoerwijze, de
 46. vervoerwijze, de
 47. vervoerwijze, de
 48. vervoerwijze, de
 49. vervoerwijze, de
 50. vervoerwijze, de
 51. vervoerwijze, de
 52. vervoerwijze, de
 53. vervoerwijze, de
 54. vervoerwijze, de
 55. vervoerwijze, de
 56. vervoerwijze, de
 57. vervoerwijze, de
 58. vervoerwijze, de
 59. vervoerwijze, de
 60. vervoerwijze, de
 61. vervoerwijze, de
 62. vervoerwijze, de
 63. vervoerwijze, de
 64. vervoerwijze, de
 65. vervoerwijze, de
 66. vervoerwijze, de
 67. vervoerwijze, de
 68. vervoerwijze, de
 69. vervoerwijze, de
 70. vervoerwijze, de
 71. vervoerwijze, de
 72. vervoerwijze, de
 73. vervoerwijze, de
 74. vervoerwijze, de
 75. vervoerwijze, de
 76. vervoerwijze, de
 77. vervoerwijze, de
 78. vervoerwijze, de
 79. vervoerwijze, de
 80. vervoerwijze, de
 81. vervoerwijze, de
 82. vervoerwijze, de
 83. vervoerwijze, de
 84. vervoerwijze, de
 85. vervoerwijze, de
 86. vervoerwijze, de
 87. vervoerwijze, de
 88. vervoerwijze, de
 89. vervoerwijze, de
 90. vervoerwijze, de
 91. vervoerwijze, de
 92. vervoerwijze, de
 93. vervoerwijze, de
 94. vervoerwijze, de
 95. vervoerwijze, de
 96. vervoerwijze, de
 97. vervoerwijze, de
 98. vervoerwijze, de
 99. vervoerwijze, de
 100. vervoerwijze, de

København V d.1-11/11.

Hørings svar til: Tidlig indsats og inklusion.

Indsats overfor vores mest sårbare børn er vigtigt og nødvendigt. Det er et godt oplæg kommunen har udsendt, men vi har bemærket nogle punkter, der efter vores opfattelse bør forbedres.

Vedrørende ansvaret for de tildelte midler står der på s.12, at mht. de kommunale institutioner gives pengene til klyngelederen, som efterfølgende orienterer SU og enhedslederne om fordeling af midlerne. Vi mener her, at der er brug for en garanti for, at de sårbare børn, som har udløst midlerne, også er dem midlerne bliver brugt på. Med al ære og respekt for klyngelederne må det ikke kunne friste nogen, at bruge midlerne på at dække et hul i et stramt budget! Derudover sker der også en forskelsbehandling mellem de kommunale og de selvejende institutioner, da sidst nævnte får midlerne tildelt direkte til den pågældende enhed/institution.

På side 13 er beskrevet efter hvilke indikatorer tildelingen af midlerne foregår. Vi synes, at her har forældrenes økonomi en stor rolle. Måske er det en årsag til ét barns chanceulighed, måske er det ikke. Vi kunne godt tænke os, at kommunen overvejer, om andre indikatorer kan bruges. Allerbedst er det jo at tildele midlerne til de børn man ved har brug for en ekstra indsats, og ikke til dem der *måske* har brug for det.

På side 25 er beskrevet, at det udvidede forældresamarbejde har en afgørende betydning for effekten af den ekstra indsats. På baggrund af bl.a. denne viden ønsker vi, at der også i *ikke* familiepladsinstitutioner, lægges stor vægt på et udvidet forældresamarbejde. Et samarbejde kan selvfølgelig kun lykkes, når der er vilje til det, men da dette handler om børnenes chancer for en bedre fremtid, ønsker vi, at det bliver vægtet meget højt – tæt på et krav – at forældrene er med i et samarbejde. Det vil muligvis kræve noget efteruddannelse og konsulentbistand til medarbejderne.

På side 31 er det beskrevet, på hvilken måde kommunen har tænkt sig, at forskellige opgaver i folkeskolen kan løses af løntilskudsmedarbejder. Vi mener, at opgaver som tolkebistand, bistand ved forældrekontakt, lektiehjælp og støttelære m.m. er opgaver, der kræver viden og uddannelse og kontinuitet i arbejdet, og dette ansvar kan ikke tildeles en løntilskudsmedarbejder.

På side 42 er tildelingen af økonomi til støttepædagogkorpset beskrevet. Vi mener, at der er brug for en beskrivelse af forventningerne til støttepædagogernes arbejde. At man, ud fra erfaringer og viden om effekten af støttepædagogernes arbejde, laver nogle vejledende og beskrivende rammer for det arbejde og ansvar, man forventer at støttepædagog korpset løfter. Hvis det er rigtigt læst, at midlerne til inklusions koordinatorene og sprogvejlederne skal overgå til støttepædagogkorpset, er vi meget uenige i dette. Vi mener, det er vigtigt at bevare både inklusionsmedarbejderne og sprogvejlederne.

Med Venlig Hilsen Forældrebestyrelsen i klynge VE 1 – Vesterbro.

44

2. november 2011
CVJ/AF/sgn

HØRINGSSVAR VEDR. TIDLIG INDSATS OG INKLUSION

Martha Hjemmet er en selvejende institution med i alt 225 børn i alderen fra 0 til 10 år. Vi er en del af det forpligtende netværk PRO4N med de tre daginstitutioner Haraldsgården, Sankt Johannes Gården og Samuelsgaarden.

Martha Hjemmet modtager en stor del af de børn, der bor på Indre Nørrebro. Forældregruppen består dels af forældre, som arbejdsmarkedet kalder ressourcesvage, fordi de er på overførselsindkomst eller i aktivering som ufaglærte eller i en jobtilskudsordning, dels af forældre i erhverv inden for hovedsagelig det offentlige i mellemlange videregående eller akademiske uddannelser.

Martha Hjemmet har i år ikke modtaget sociale kompensationsmidler, men har i 2010 været modtager af kompensationspuljen. Vi blev i 2007 en familiepladsinstitution i forskningsfasen og er pr. 2010 blevet en permanent familiepladsinstitution med 5 pladser i gruppen 0 til 6 år.

Bestyrelsen for Martha Hjemmet mener, at Specialreformen v. 2.0 generelt er en reform, der understøtter den tidlige indsats. Vi vil gerne tilkendegive, at vi generelt støtter tendensen med, at der flyttes midler fra projekter til udvikling af dagtilbuddene.

Sociale normeringer

Overvejselsen om at give sociale normeringer til institutioner ligger i forlængelse af tanken om sociale kompensationsmidler. Vi i bestyrelsen mener, at denne kategori fortsat skal være normen for tildeling af sociale kompensationsmidler. Vi ønsker dog også, at institutioner som Martha Hjemmet, der modtager børn med særligt svære trivsels- og sprogproblemer skulle kunne få andel i puljen. Muligheden for en positiv tidlig indsats vil med en social normering kunne understøtte inklusion for børn, der skal til egne sig det danske sprog, legefærdigheder og sociale kompetencer.

Kompetenceudvikling vil vi i særlig grad fremhæve som et positivt skridt, der på en positiv måde understøtter de faglige ressourcer i institutionen. Uddannelse er hermed hilst velkommen, således at de signaler, der skal sættes ind overfor i et tværfagligt samarbejde, kan øges til gavn for børnenes muligheder.

Det skal dog bemærkes, at der er afsat langt færre midler til denne kompetenceudvikling på daginstitutionsområdet end på skoleområdet. Denne fordeling, mener vi i bestyrelsen, er uhensigtsmæssig. Vores synspunkt er også begrundet i den seneste forskning for tidlig indsats.

Omlægning af støtteordninger

Bestyrelsen ser positivt på omlægningen af støtteressourcer, fordi man ønsker at se på kvaliteten af støtteressourcer. Vi ønsker, at der sammen med de to nuværende muligheder etableres en tredje mulighed med faglige målbeskrivelser og handleplan, og hvor der skabes en bedre kontinuitet med stabile støttepersoner. Barnet har efter vores mening brug for disse to elementer, når der over tid skal skabes tillid og trivsel.

139

Martha Hjemmet har benyttet begge de nuværende ordninger. Bestyrelsen ønsker, at der skabes en støtteressourceordning, hvor børnene sikres en større faglig stabilitet end den, støttepædagogressourcerne kan tilbyde.

Kompetenceudvikling

Vi støtter i bestyrelsen tanken om en kompetenceudvikling i en pakke. Vi ønsker for Martha Hjemmet, at netop denne institution skal være med til at løfte den store opgave, der er med børnenes dagtilbud i København. Selvom vi på Martha Hjemmet har oparbejdet en meget kvalificeret personalegruppe, har vi fortsat behov for en opkvalificering i at lære nye tilgange i den pædagogiske praksis.

Vi ser med andre ord positivt på, at der i forslaget tænkes både medarbejdere og ledelse, da man står over for væsentlige forandringer og forskellige opgaver. Vi ser også, at 23 ud af de 43 daginstitutioner, der modtager sociale kompensationsmidler er selvejende institutioner. I det perspektiv vil det være mindst lige så relevant, at de selvejendes netværk lige som klyngerne kan få tildelt ressourcepersoner.

Bestyrelsen kan i forslaget se, at der opereres med en engangsinvestering til ressourcepersoner, fx konsulentbistand. Dette undrer os, da vi ser opgaven som en løbende opkvalificering, der over tid kan skabe kontinuitet og vedligeholde de faglige kompetencer i uddannelsesniveauerne på de enkelte institutioner.

På bestyrelsen for Martha Hjemmets vegne

Christine Jensen
formand

Børne- og ungdomsforvaltningen
Københavns Rådhus
1599 København V

Valby d. 27. oktober 2011

Vedr: Høring – Tidlig indsats og inklusionspakken.

Vi vil gerne give høring i forhold til det tværfaglige samarbejde mellem SOF og BUF.

Som det er nu, er det SOF der bevilliger kørsel til basisbørn. Forældrebestyrelsen i Val1 "Boulevarden", mener at dette er uhensigtsmæssigt og urimeligt overfor familier med basisbørn, da det er forældrenes og institutionernes oplevelse, at der som udgangspunkt ikke længere bevilliges kørsel til basisbørn overhovedet.

Forældre til basisbørn kommer fra hele København og kan ofte have utrolig lang befordringstid, da der ikke altid er en institution svarende til børnenes behov i nærområdet. Det kan derfor være ekstra svært for en familie med et basisbarn, at få en hverdag til at hænge sammen.

Som familie med et basisbarn, der eksempelvis er diagnosticeret med autisme, kan en tur med offentlig transport, særligt i myldretiden, være så stor en udfordring, at de bliver nødt til at vælge en basisplads, der ligger langt fra hjemmet, fra. Dette betyder, at basisbørnene sættes i en endnu mere udsat situation end de i forvejen er.

Det er forældrebestyrelsens holdning, at der vil være en større forståelse og samarbejde med familierne og institutionerne, såfremt bevillingen af kørslen lå i egen forvaltning.

Ydermere undrer vi os over, at 0-6 års området ikke har en specialiseret pædagogisk konsulent til at varetage forskellige særlige opgaver. En pædagogisk konsulent svarende til det man har til børnene fra 6-18 år, f.eks. i forhold til skoleplacering. Forældre til basisbørn har ulige vilkår i forhold til almenbørns forældre, hvor der er åbent hus på folkeskoler/fritidstilbud.

Vi står gerne til rådighed for uddybning af ovenstående.
Dette høringssvar er sendt, som orientering, til forædreråd i alle institutioner i klyngen.

Med venlig hilsen

Forældrebestyrelsen i VAL1 "Boulevarden"
Sjælør Boulevard 147 – 149
2500 Valby

Bureau of Statistics
Department of Health
1229 Kapiolani Dr
Honolulu, Hawaii
May 15, 1961

Dear Sirs:

I am in receipt of your letter of May 11, 1961, regarding the...
The information provided in your report is being reviewed...
Your attention is directed to the fact that the...
The results of the investigation will be reported to you...
Very truly yours,
[Signature]

Enclosed for you are the following documents...
1. A copy of the report...
2. A copy of the...
3. A copy of the...
Very truly yours,
[Signature]

Ø10's hørings svar vedrørende tidlig indsats og inklusionspakken

Ø10's forældrebestyrelse finder, at der er rigtigt mange gode elementer i tidlig indsats og inklusionspakken. Vi anser det for positivt, at tanken er, at alle børn skal inkluderes i fællesskaber enten på normal eller på specialområdet. Vi ved fra klyngens basisgruppe, at der er børn, som profiterer af tilknytning til det almindelige institutionsliv, men som samtidigt har brug for noget særligt. Vi er glade for, at normalområdet skal inkludere de børn, som kan profitere af det, men at det ikke er alle børn som skal kunne inkluderes på normalområdet.

Indledningsvist nævnes, at "Problemer forårsaget af forvaltningsgrænser skal adresseres og løses", vi vil opfordre til, at der arbejdes videre i praksis. F.eks. har basisgruppen konkret oplevet konsekvenser af ændret praksis i Socialforvaltningen (SOF) ift. kørselsordninger, hvilket har resulteret i at forældre har fravalgt tilbuddet fordi de ikke kunne få deres hverdag til at hænge samme.

Vi er positive overfor, at der bygnings- og indretningsmæssigt arbejdes med at gøre skolerne inklusionsparate. Vi vil dog gerne opfordre til, at dette ligeledes indtænkes i forhold til institutionsområdet. Produktudvikling af f.eks. sofaer med høje ryglæn, som i sig selv kan skabe afskærmede børnemiljøer, skillevægge som er solide og stabile nok til klubbørn, og andre produkter målrettet inklusion på institutionsområdet kunne være forholdsvis billige måder at tilgodese børn med særlige behov og alle andre børns behov for ro og fordybelse.

Det er fantastisk, at der nu er mulighed for støtte til klubbørn, det har været et ønske længe på klubområdet og der er ingen tvivl om at det vil gavne børnene. På fritidshjems- og klubområdet kan det at binde 80% af støtteressourcerne op på støttepædagoger skabe udfordringer. F.eks. på fritidshjemmet Borgen er der pt. tildelt 5 timer til 6 forskellige børn, dvs. svarende til 30 timer i alt. Timerne bruges meget forskelligt, for nogle børn bliver ressourcerne brugt til, at der dagligt bliver taget imod dem, der snakkes om skoledagen, eventuelle konflikter med klassekammeraterne håndteres sammen med den voksne. Dagens aktivitetsmuligheder gennemgås og de finder sammen med den voksne ud af, hvad de gerne vil lave og sammen med hvilke andre børn. I forhold til andre børn, så er der faste dage, hvor der tilrettelægges aktiviteter for barnet og de 3-4 andre børn, som barnet har relationer til/ønsker at etablere relationer til, f.eks. 2½ time hver tirsdag og torsdag. På fritidshjems- og klubområdet er der i høj grad brug for fleksibilitet ift. brugen af timerne, samtidigt med, at der er brug for at kunne trække på den viden som specialister kan bidrage med, f.eks. støttepædagoger, tværfaglig rådgivning, Frejaskolens kompetencer, PPR osv. Ved tildeling af få timer ser vi det som en fordel, at der er størst mulig fleksibilitet og længst mulig tidshorisont.

Det er dejligt at der satses såvel på kompetenceudvikling ift. ledelser og praktikere, ligesom der arbejdes på, at der skal være let adgang til specialpædagogiske kompetencer bl.a. i form af kompetencecentre.

Vi er glade for, at PPR-ressourcerne tænkes anvendt tættere på de fagprofessionelle og børnene. Vi ser det som en fordel, at der arbejdes forebyggende og at PPR i højere grad understøtte den konkrete indsats med børnene.

Venlig hilsen
Ø10's forældrebestyrelse

47

Publiseret den *BLIV HØRT* | Københavns kommunes digitale høringsportal
(<http://www.blivhoert.kk.dk>)

[Forside](#) > [Tidlig indsats- og inklusionspakke](#) > [Svar](#) > Høringssvar: Katrinedals Skoles Fritidshjem > Høringssvar: Katrinedals Skoles Fritidshjem

Høringssvar: Katrinedals Skoles Fritidshjem

Navn:

Katrinedals Skoles Fritidshjem

Postnr:

2727

By:

Vanløse

Adresse:

Randbølvej 27

Email: kat.frit@mail.dk ^[1]**Øvrige kontakt- oplysninger:**

Formand for Bestyrelsen Maria Bregnhardt

Bestyrelsen for Katrinedal Fritidshjem og Klub bifalder de overordnede målsætninger der er i pakken, der sigter mod at opfange og inkludere børn med særlige behov. Dog vil vi indledningsvis gerne pointere, at arbejdet efter vores erfaringer er ressourcekrævende, hvilket betyder, at hvis man vil arbejde med inklusion, så er det afgørende, at der afsættes tilstrækkelige og varige ressourcer til arbejdet, så inklusion bliver en win-win situation for alle børn, forældre og ansatte.

I en verden hvor de sociale kompetencer er vigtigere end nogensinde, er det nødvendigt at alle professionelle der arbejder med børn, også evner at favne de børn, der har svært ved at passe ind i et stadigt snævrere normalbegreb.

Fritidshjemmet og klubben ved Katrinedal skole har i mange år på eget initiativ arbejdet med inklusion som en central del af vores tilbud. Derfor er det godt at se at fritidshjem- og klubtilbud nu er tænkt med. Især er vi glade for at støtteressourcer også fremover kan gives til børn i fritidstilbud fra de er 10 år.

Det er imidlertid foruroligende så lidt fritidstilbud fylder i den samlede tekst. Det kan give indtryk af, at der hersker en misforståelse om, at den eksisterende støtteordning med enkelte justeringer er tilstrækkelig. En økonomisk omlægning der sikrer flere penge til støttepædagoger er nok en del af løsningen, men mangler visionerne fra den overordnede målsætning. Vores virkelighed er at der bliver brugt omkring 60 timer om ugen på inklusionsarbejdet, mens vi har fået tildelt 32 timer fra kommunen.

Fritidstilbud er kun nævnt på sidelinien når det drejer sig om kompetenceudvikling, der er pakkens store flagskib. Det er bekymrende.

Bestyrelsen anbefaler:

- At kompetenceudvikling prioriteres, så alt personale bliver bedre rustet til arbejdet med inklusion.
- At de foreslåede ressourcecentre på skolerne også skal servicere de tilknyttede fritidstilbud.
- At der sikres mulighed for ekstra ressourcer i den første tid på et fritidstilbud for et barn med særlige behov. Dette kan øge efterspørgslen efter inklusionskoordinatorer og andre

137

konsulenter på samme tid i hele kommunen. Derfor er det bekymrende at der skæres i denne konsulentfunktion.

- At der sikres mulighed for ekstra ressourcer hvis et barn pludselig mistrives i et fritidstilbud
- At institutionerne kompenseres på vikarbudgettet for den tid som personale er på efter- og videreuddannelse.
- Koordinering af de ressourcer, der tildeles et barn i undervisningen og i pasningstilbuddet. Det virker meget uhensigtsmæssigt og kortsigtet, at støttekroner i fritidstilbud kun tildeles et halvt år ad gangen, når barnet som udgangspunkt bruger tilbuddet et skoleår ad gangen.
- At der sker en vidensoverdragelse fra børnehavedagtilbud til skole og fritidstilbud. Pædagogerne i barnets tidligere dagtilbud har opbygget erfaringer, der kan hjælpe barnet til en lettere start i skole og fritidstilbud. Vidensoverdragelseskemaet med udvidelse fra de erfaringer som screeningsprojekt Valby høstede er glimrende, og forudsætter at lærere og pædagogisk personale kan læse det og bruge det. En mundtlig vidensoverdragelse bør desuden være obligatorisk ved børn med særlige behov.

Bemærkninger til enkelte kapitler

Kapitel 3: Fritidshjem- og klubtilbud

Først og fremmest, så mener vi, at det er positivt, at det nu bliver anerkendt og prioriteret, at børn også kan have behov for støtte, når de starter i klubtilbud.

I 3.1 foreslås det, at op til 80 % af støttepædagogressourcerne fremover anvendes til fastansatte støttepædagoger, for at sikre et højt fagligt niveau i alle støtteforløb. Generelt mener vi, at det er positivt, at det sikres, at den ekspertise, der er på området forankres bla. gennem prioritering af fastansatte støttepædagoger. Dog mener vi, at der også fortsat skal være fokus på at sikre, at institutioner med et mindre behov for støtte, fortsat har lige adgang til ressourcer, selvom de ikke har mulighed for at have fastansat personale til opgaven. Vi kan blive meget bekymrede for at det vil minimere antallet af institutioner der kan få hjælp i form af støtte. Støttekorpset er ikke specielt fleksibelt og hver enkelt støttepædagog skal have halv tid 18,5 time. Vi har prøvet at have en støtte fra korpset, og var superheldige med Birgitte, netop fordi hun var meget fleksibel. Men det er ikke den historie vi hører altid. Jeg må også sige at i dagligdagen kan vi ikke bruge konsulterende støttepædagoger til noget, da vi har brug for nogen der er til stede sammen med børnene. I øjeblikket bruger vi omkring 60 timer om ugen til støtte og vi har 32.

Alternativt må normeringerne i institutionerne sættes op, for ellers har vi ingen mulighed for at løse opgaven i dagligdagen.

Vi synes derfor, at det er meget positivt, at man danner sig overblik over det konkrete behov for fritids- og klubtilbud.

Kapitel 4: Kompetenceudvikling

I afsnit 4.1 anbefales det, at der udarbejdes en samlet beskrivelse af de krav til kompetencer, der skal være til stede i skolens ressourcecenter, i klyngenetværket og i netværket af selvejende institutioner.

Dette er en uklar formulering, der bør præciseres, så det indholdsmæssigt lever op til formuleringen om "Det er vigtigt at kompetenceudviklingen retter sig mod henholdsvis hele lærergrupper og hele pædagogiske personalegrupper fra de samme skoler og dagtilbud. Det giver en langt større sandsynlighed for, at der sker en ændring i måden lærerne eller det pædagogiske personale arbejder med børnene, når alle har fået den

samme viden og efterfølgende er med til at omsætte denne viden i handling på skolen eller i dagtilbuddet." Kompetencecentre er specialiserede skoler eller institutioner, der kan rådgive andre skoler og dagtilbud, og som er beskrevet i afsnit 4.3, forudsætter vi at det også dækker fritidstilbuddene. Dette bør præciseres eksplicit.

Kapitel 5: Fokusering af den pædagogiske psykologiske indsats

Det anbefales, at alle almenskoler fremover får en fast PPR-ressource. Vi mener, at det er vigtigt, at samme ressource også dækker de fritidshjem- og -klubber, der er tilknyttet den enkelte skole for at sikre koordinering og kontinuitet.

Kapitel 5 omhandler PPR og visitation. Vi ved, at kapitlet om visitationsmodel ikke er med i høringen, men vi vil kraftigt anbefale, at der fremadrettet vil være en højere grad af koordinering i den visitation der foregår i skoleregion og fritidshjems- og -klub region, så vurderingen af behov afstemmes.

Kapitel 7: Budgetmodeller og prisstrukturer

Den foreslåede model til fordeling af enkeltintegrationsmidler til almenskolerne, vil vi anbefale udvides til at gælde for fritidshjem og -klubber.

7.2 fleksible tilbud – godt i sammenhæng med visitation til et skoletilbud, skal der tages stilling

til hvilket fritidstilbud barnet kan profitere af. Det kan være at man efter en periode vil være nødt til at anerkende at enkelte børn ikke kan fungere optimalt i et almindeligt fritidstilbud, og derfor må flyttes til et specialtilbud i forbindelse med deres skole.

Bestyrelsen

4. november 2011

Materiale:

 [Katrinedal Skoles fritidshjem - Arbejde med inklusion.docx](#) [2]

Høring:

[Tidlig indsats- og inklusionspakke](#) [3]

Destinations URL: <http://www.blivhoert.kk.dk/svar/3103>

Links:

[1] <mailto:kat.frit@mail.dk>

[2] [http://www.blivhoert.kk.dk/sites/default/files/svar/materiale/Katrinedal Skoles fritidshjem - Arbejde med inklusion.docx](http://www.blivhoert.kk.dk/sites/default/files/svar/materiale/Katrinedal_Skoles_fritidshjem_-_Arbejde_med_inklusion.docx)

[3] <http://www.blivhoert.kk.dk/hoering/tidlig-indsats-og-inklusionspakke>

Fritidshjemmet ved Katrinedals Skoles arbejde med inklusion

Sammenhæng	<p>Vi er et fritidshjem med en normering på 100 børn, der er i øjeblikket indskrevet 101 børn. Vi har støttebevilling til 4 børn En pige og to drenge er autister, en dreng ADHD</p> <p>Børnene er fordelt på fire stuer, med hver deres primærvoksne. På hver stue er der to klasser repræsenteret, da vi ønsker at børnene får relationer ud over deres egen klasse. Der er aldersforskel mellem børnene, da f.eks. en første- og en tredje-klasse går sammen.</p>
Mål	<p>Det er vores mål at skabe rammer for at alle børn har mulighed for at deltage i børnefællesskabet.</p> <ul style="list-style-type: none">- At alle børn har ret til deltagelse i fællesskabet- At pædagoger skal søge at fremme børns deltagelse i fællesskabet ved selv at deltage- At der skal være fokus på børns kompetencer, frem for at de har fejl og mangler- At der er fokus på individ/fællesskab – frem for børn/voksenrelationen- At se på de strukturelle forhold omkring børn og vurdere hvorvidt disse forhold udgør barrierer for nogle børns deltagelse-
Tegn	<p>Vi bruger analysespørgsmål til refleksion og drøftelse i institutionen, ud fra historier om et barn/børn i udsatte positioner, beskrevet fra hverdagen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvordan skabes udsatte positioner (i den konkrete situation/sammenhæng)?- Konkret: hvordan havnede barnet i den udsatte position?- Hvordan var forløbet i aktiviteten? Hvor gik det skævt – og hvad gik forud for den "udsatte position"?- Kunne nogen have handlet anderledes – kunne noget have været organiseret anderledes? - Hvad skal man kunne for at kunne deltage i fællesskabet/aktiviteten (hvor barnet endte i en udsat position)? <p>Hvilke dilemmaer befinder personalet sig i forhold til at afhjælpe situationen og forhindre gentagelse af udsathed</p>

Tiltag	<p>Der planlægges hver dag til fordelingsmødet, hvem der specielt tager sig af at få aktiviteter i gang for de børn, der har behov for hjælp til det</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deltager i idræt i multisalen - Deltager i rollespil i mindre grupper - Deltager i sociale grupper omkring lego - Deltager i værkstedsaktiviteter - Deltager i ture i mindre grupper
Evaluering	<p>Det foregår på to forskellige måder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I supervisionsgruppen omkring støttepædagogerne - På personalemøderne <p>Når det enkelte barn er til behandling på supervisionsmødet deltager den primærpædagog, der har barnet.</p>
Kommentarer fra institutionen	<p>Det kræver ressourcer at arbejde på denne måde, da det kræver flere voksne til at sætte strukturerede forløb i gang. Især da vi skal arbejde med mindre grupper og til dagligt er nødt til at afsætte yderligere medarbejdere til børn med særlige vanskeligheder.</p> <p>Institutionen er ikke indrettet med mindre rum, steder hvor man kan være i fred. Vores institution har fire stuer og et fællesrum, og selvfølgelig multisalen, men det er ikke der vi finder ro til de børn, der har behov for det.</p> <p>Det er vigtigt for os at understrege, at man ikke bare kan sætte børn med særlige problematikker ind på et stort fritidshjem/fritidsklub. Det er vigtigt at der i fremtiden tænkes meget på hvordan man kan tilgodese disse børn i hverdagen, f.eks. ved at der i nybyggeri tages hensyn til at de har brug for at være i mindre sammenhænge, så der etableres rum, hvor de kan være med mindre grupper.</p>
Kompetencer	<p>Der er ansat én støttepædagog og en støttemedhjælper, som vi forsøger at uddanne gennem supervision hver uge. Endvidere har vi en pædagog, som</p>

	<p>har beskæftiget sig med børn med særlige vanskeligheder i en del år, og som herefteruddannet sig i forhold til det. Har desuden deltaget i de kurser forvaltningen lokalt har lavet om inklusion.</p> <p>I praksis fungerer det sådan at støttepædagogen og de andre ansatte, herunder helt uerfarne medhjælpere bliver sat til at være støttebørnenes voksen en given eftermiddag. Det er ikke en holdbar situation, hvilket også er konklusionen i pakken. Det kan gå fint et stykke tid, men hvis tingene spidser til, står den uerfarne medhjælper uden værktøjer. Aftaler med forældre omkring tidspunkt for afhentning af støttebørn bliver vigtig i personalets skemalægning. Der arbejdes med piktogrammer med tre af børnene, autisterne, hver dag på fritidshjemmet. Den sidste dreng har ikke behov for det men har brug for at man forbereder ham, hvis der skal ske noget særligt. For alle børn gælder at de har meget brug for særlige rutiner i dagligdagen, og voksenstøtte til leg med andre børn.</p>
--	---

HØRINGSSVAR VEDR. TIDLIG INDSATS OG INKLUSION.

Samuelsgaarden er en selvejende institution for i alt 247 børn i alderen 0-14. Vi indgår i netværket pro4n med tre andre institutioner, Haraldsgården, Johannesgården og Marthahjemmet.

Samuelsgaarden er kendetegnet ved at modtage en stor andel af vores børn fra kvarterer på Ydre Nørrebro, hvor der er en stor andel af resourcesvage. Institutionen har modtaget midler fra den sociale kompensationspulje i al den tid puljen har eksisteret, og vores vuggestue er netop kommet med i projektet "Tidlig indsats" der ligger under pædagogisk faglighed. Vi er således en institution hvor de emner, som tidlig indsats og inklusionspakke retter sig imod, er meget nærværende.

Bestyrelsen ved Samuelsgaarden mener at Special reformen v.2.0 generelt er et kraftigt skridt i den rigtige retning. I særdeleshed vil vi gerne anerkende reformens fokus på at flytte fokuset fra projekter til udvikling af selve dagtilbuddene.

SOCIALE NORMERINGER

Tankerne om de sociale normeringer ligger i tråd med de eksisterende der allerede er i den sociale kompensationspulje i dag, og er derfor noget bestyrelsen gerne vil tilslutte sig.

Fordobling af tildelingen finder bestyrelsen som et meget positivt tiltag, der ligger i god tråd med tidl. undersøgelser, bl.a. "Hvert barn sin chance". Den øgede tildeling vil i høj grad modsvare de ekstra opgaver der dels altid har været, dels er kommet til senere hen. Senest indsatsen i fht. det andet skoletilbud i Københavnermodellen 2.0.

Kompetenceudviklingen, herunder udvikling af systematisk opfølgning på indsatsen finder vi meget velkommen.

Bestyrelsen kan dog ikke undlade at bemærke den fortsatte meget store forskel på graden af omfordeling, der er på skole og daginstitutionsområdet. Endnu mærkeligere er det, at børn når de fylder 6 år og begynder i skole ikke har sociale problemer efter kl.13. - der går de i fritidshjem, hvor der ingen omfordeling er.

OMLÆGNINGEN AF STØTTERESSOURCER

Bestyrelsen finder forvaltningens tanker om at se på kvaliteten i anvendelsen af støtteressourcer særdeles positive. Der er ingen tvivl om, at de to muligheder der er i dag ikke er optimale. Det er ligeledes positivt at der er et ønske om at få kvalificeret personale til at løse disse ofte komplekse opgaver.

Bestyrelsen vil dog bemærke, at det i vores opfattelse vil kræve en markant mere fleksibel løsning end den der er i dag. Det er oftest sådan, at støttepædagoger er under halvdelen af de bevilligede timer i institutionen sammen med børn og personale. Da bevillingerne oftest er i omegnen 5-10 timer/uge, er det svært at se hvordan de opgaver kan løses af personer ansat i et centralt korps.

Hvis omlægningen til den beskrevne 80-20 fordeling gennemføres, bør der som minimum laves en opfølgning hvor der tages stilling til om den tid støttepædagogerne reelt er i institutionerne er tilfredsstillende.

I vores opfattelse ville der ligge muligheder i at knytte støtteressourcer sammen med ressourceperson(erne) i de enkelte klynger eller netværk der ville være værd at undersøge.

BEGRÆNSNING AF STØTTERESSOURCER TIL INSTITUTIONER DER MODTAGER SOCIALE KOMPENSATIONSMIDLER

At institutionen der modtager sociale kompensationsmidler skulle have begrænset adgang til støtteressourcer har bestyrelsen svært ved at se logikken i. Støtteressourcer tildeles som f.eks. i 2011 efter følgende kriterier

1. Børn der venter på Special / Basisplads.
2. Børn der venter på visitation til Special eller Basisplads.
3. Børn der er undersøgt af specialinstanser - og hvor der er anbefalet støttetimer.
4. Børn der er på venteliste til undersøgelse på ovenstående specialinstanser.
5. Børn med vanskeligheder i institutioner med specifikke problematikker (f.eks. : personaleressourcer, mange børn med vanskeligheder, mange tosprogede børn m.m.).
6. Børn med behov for en særlig indsats i en kortere periode i fht. skole- eller institutionsstart.
7. Andet

Af de syv punkter er det kun pkt. 5 og kun med tilstrækkelig "kreativitet" pkt. 7 der kan siges at være givet midler til fra den sociale kompensationspulje.

Hvis der vælges en model hvor institutioner der modtager sociale kompensationsmidler begrænses i muligheden for tildeling af støtteressourcer vil det være vigtigt at få defineret hvor denne afgrænsning skal ligge. Altså præcist hvilke problematikker, der menes at være givet ressourcer til at løse gennem den sociale kompensationspulje.

KOMPETENCEUDVIKLING

Vi ser meget positivt på de tanker der er om kompetenceudvikling i pakken. Vores institution vil gerne være med til at løfte den store opgave der er med børnene i København, og selvom vi i institutionen med tiden har fået oparbejdet en meget kvalificeret personalegruppe har vi fortsat brug for opkvalificering.

Vi finder det positivt at det er fokus på at opkvalificere både personale og ledelse, da de står over for væsentligt forskellige opgaver. Anbefalingen om udvælgelse af ressourcepersoner som tilbydes kompetenceudvikling finder vi særdeles positiv. I lyset af, at 27 af de 43 institutioner der modtager de sociale kompensationsmidler er selvejende, vil det være mindst lige så relevant i de selvejendes netværk som i klyngerne at få sådanne ressourcepersoner.

Bestyrelsen finder det dog bekymrende, at en del af kompetenceudviklingen er beskrevet som engangsinvesteringer. Hvis der er et ønske om en fremadrettet opgaveløsning af høj kvalitet må der nødvendigvis være en løbende opkvalificering, samt tilbud til personale der bliver ansat senere, men skal fortsætte arbejdet.

STØTTEPÆDAGOGER I FRITIDSKLUBBER

Bestyrelsen finder det meget positivt, at reformen ønsker at give mulighed for tildeling af støtteressourcer til børn i fritidsklubber. At lade muligheden for støtte til enkeltintegration af børn

være afgrænset af hvilket tilbud børnene er indskrevet i, har altid været udtryk for en kassetænkning der intet belæg har for den viden, der i dag er om børns udvikling.

Institutions- og forældrebestyrelsen ved Samuelsgaarden

Samuelsgaarden
Rådmandgade 31
2200 København N
www.samuelsgaarden.kk.dk
mail@samuelsgaarden.kk.dk

Af: Anne Esther Boukris, Rådgivende Konsulent

Frie Børnehaver og Fritidshjem

Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem

Fonden Frie Børnehaver - Børn og Service

Klerkegade 10B

1308 København K

Telefon: 33148890

Mobil: 26234069

www.frie.dk

København d.4.november 2011

Høringsvar vedr. Reform 2.0.- Tidlig Indsats og Inklusion

Kommentarer til KK's inklusionsforståelse:

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog d. 24. juni 2009 en inklusionspolitik for forvaltningens arbejde, og inklusion defineres på følgende måde:

Side 2 i Reform 2.0.: **"Inklusion er en vedvarende proces, der handler om at skabe åbne og udviklingsorienterede miljøer, hvor alle børn og unge oplever sig som aktive deltagere i fællesskabet. Målet er, at alle børn og unge skal ses, anerkendes og værdsættes som de unikke personer de er, og dermed sikres faglig, personlig og social udvikling."**

Frie Børnehaver og Fritidshjem (herefter FB) er enige i inklusionsbegrebets bredde (der omfatter alle børn og unge jvf. Citat s. 3), og læser Specialreformen 2.0. med afsæt i om denne mangfoldige forståelse af inklusionsbegrebet også kan læses ind i specialområdet.

Det er en væsentlig ideologisk vinkel, at det pædagogiske praksisfelt uagtet de mangeartede specialbehov vedvarende

forholder sig til den etablerede viden vi har om at en styrkelse og udvikling af normalområdet børn og unge - samtidig er en styrkelse og en udvikling af specialområdet børn og unge. Mao. Kan et operativt blik på specialområdet netop være om specialområdet kan skabe synergi i tæt samarbejde med normalområdet. Denne både ideologiske og pædagogiske forståelse

Inklusion i Specialreformen 2.0. vedrører således specialområdet som udgør udviklingshæmmede børn, børn med fysiske handicaps, børn med vanskeligheder, børn med syns- og hørehandicap og psykisk syge børn.

Dernæst følger (s.3. af 82):Men selvom stadig flere børn ekskluderes fra almentilbuddene, oplever det pædagogiske personale og lærerne en stor udfordring med at inkludere børn med særlige behov, herunder børn med udad-reagerende adfærd. Og forældre til børn med særlige behov oplever, at det er vanskeligt, tidskrævende og meget langsommeligt, at få visiteret sit barn til et tilbud, der matcher det enkelte barns behov. Meget tyder på, at hverken almenområdet, specialområdet, forældrene eller børnene kan være helt tilfredse, med den måde vi har indrettet os på.

FB er en organisation, som qua sine mange interessemedlemmer har et landsdækkende og mangfoldigt erfaringsgrundlag. Vores medlemmer udgør til sammen den største bredde indenfor inklusionsarbejdet. Mange selvejende institutioner fra 0-18 år har netop den fordel, at samarbejdet med forældrene er relativt upåvirket af den administrative kommunale praksis, og der er her som første prioritet fokus på en helhedsorienteret indsats. Koordinering er som oftest gnidningsfrit. Det tillægger vi i særlig høj grad den tætte kontakt mellem ledelse, pædagogiske mål og metoder og familierne.

Mht pladsudbud ønsker FB at være i tæt dialog med Københavns Kommune, idet vi har en klar etableringsstrategi, der kan være til gavn for alle parter.

Vedr. Reformstrategi s. 6:

Den forebyggende indsats bør i reformstrategien være langt mere fokuseret på Det Gode Børneliv. Det betyder, at strategien skal tænkes sammen med værdipædagogiske tiltag; Hvad betyder tryghed, nærvær, sammenhængskraft, socialisering i børnehøjde og i familiehøjde? Hvilket samfund kan tilbyde børn trivsel og naturlige rammer? Mao. savnes en værdidiskussion, der understøtter reformens mange nødvendige forandringstiltag.

FB er samtidig enig i alle punkter vedr. kompetenceudvikling og sikring af gennemsigtighed i systemerne. Der ud over er det tydeligt, at KK til gavn for børnene og med positive resultater til følge kan søge partnerskaber med FB om at skabe de rette og kompetente klubtilbud.

I lyset af de kommende tiltag indenfor SFO/KFFO institutionerne er det endnu vigtigere, at der sættes fokus på, at hvor skoleledelsen kan komme til at overtage en række kerneydelser vil der ske et decideret skred i de pædagogiske metoder netop indenfor specialområdet. Generelt er FB meget optaget af koordinerende indsatser. Det er ekstremt vigtigt i den pædagogiske verden, at der hele tiden er fokus på sammenhængskraft.

FB er enige i at Kompensationspuljen fordobles. Samtidig er det vigtigt, at der ikke medfølger en ekskalering af dokumentationsprocesser. Dette vil som det ofte ses tage tid og ressourcer fra både det enkelte barn og gruppen.

Helhed og sammenhæng s. 17:

Det selvejende område har som tidligere nævnt sit primære fokus på samarbejdet med familier. Vi støtter varmt, at reformen har blik for hvor afgørende helheden er. Samtidig er vi nysgerrigt kritiske overfor hvordan man kommunikerer denne helhedstænkning ud til alle familier taget kommunens demografiske mangfoldighed i betragtning. Her skal der være interkulturelle og demokratiske betragtninger med i arbejdet for helhedstænkningen.

Tværfaglighed i det pædagogiske felt er afgørende for både vidensudvikling, sparring og kvalitet i børnelivet og i specialindsatsen.

Lidt udenfor den umiddelbare kontekst vil vi gerne påpege, at andre dele af børnelivet fx mad, kreativitet og sansningens verden har særlig positiv indvirkning på alle børn. Det stigende fokus på diagnoserne har både sine fordele og ulemper. Specialviden trives og kan anvendes, samtidig er der en tendens til overfokusering på diagnosens uhelbredelighed og derved forbigås måske metoder og værdier, der inkluderer og har inkluderende resultater.

FB kan varmt anbefale SFI's forskningsoversigt, der bidrager med stor viden om specialområdet baseret på både nordiske og internationale cases. Se www.sfi.dk og policy-områder.

Inklusionsparate skoler s. 29:

Flere ressourcepersoner er en god løsning og deres historik sammen med børn og familier er et godt arbejdsredskab. Forudsætningen for en udbytterig indsats er, at både skole og pædagoger fornemmer at samarbejdet har gode vilkår. Det betyder også, at kommunen i højere grad kan nyde godt af at se fritidshjem og klubber som en reel ressource idet fritidspædagogikken i et inklusionsperspektiv er en eminent omsorgsgiver og socialiseringskontekst. Her hvor der ikke er fokus på den mindre frivillige læringssammenhæng, som skolen er per se, men på fritiden som et rum for socialisering og nærvær. FB's erfaring er, at fritidshjemmene i dag udgør en afgørende både forebyggende og udviklende indsats.

FB har særligt gode erfaringer fra en konkret institution i NV med ansættelse af en socialrådgiver. Det har givet meget inspirerende og *good practice* resultater.

At være inklusionsparat og at praktisere inkluderende undervisning og dannelsesprocesser forudsætter, at ledelsen på alle skoler retænder deres værdisystemer. Inkluderende processer kan således

ikke praktiseres alene af eksperter. Det er et værdisystem af ligeværdighed, interkulturel sensitivitet og demokratiske metoder, der fremmer inklusionen. Her er det særligt vigtigt, at der fokuseres på de ressourcestærke elever også. Erfaringen viser, desværre, at disse forsvinder stiltiende fra den københavnske folkeskole. Alene af den årsag, at pædagogikken og visionerne ikke rammer præcist nok i forhold til 'børnene i midten'. Både 'de udsatte' og 'dem i midten' er hinandens forudsætninger. Hvordan man kan gentænke og stimulere denne form for inklusion bør således formuleres ind i den inklusionsparate folkeskole.

Inklusionsparat indretning s. 35:

En enkelt bemærkning er, at det rum naturen som være – og aktivitetssted er bør indskrives i tænkningen omkring indretning. Naturen er afgørende for børn med særlige behov både fysiske og psykiske. FB savner dette aspekt. Vi anbefaler et konkret samarbejde med institutioner/organisationer, der har sådanne fysiske omgivelser til rådighed. Et konkret eksempel er børnehaven Røde Rose 2's skovløberhus som et antal gange er blevet besøgt af børn fra Rådmandsgadeskole. Ressourcerne er desværre ikke til stede dels hvad angår vikarbudget mv. men successen er nævneværdig.

FB anbefaler samtidig at man rent arkitektonisk

Handwritten text, mostly illegible due to fading and bleed-through. Some words like "Handwritten" and "text" are faintly visible.

Hørings svar – tidlig indsats og inklusionspakken

Forældrebestyrelsen i klynge Ø2 på Østerbro har ikke haft mulighed for at behandle et høringssvar det i bestyrelsen. Formand og klyngeleder besluttet, at vi vil give et svar, da vi finder det vigtigt at svare når emner udsendes i høring. På den baggrund er svaret udarbejdet af klyngeleder og pædagogiske leder.

Vi kan kun være enige i præmissen, at alle børn i København skal have et godt børneliv, et godt institutionstilbud modvirker chanceulighed. At det enkelte barn anerkendes og værdsættes og sikres udviklingsmuligheder - og ikke mindst trivsel.

Barnet kan have problemstillinger det tumler med, men barnet kan også sagtens befinde sig i et system eller en kontekst, som skaber eller giver barnet vanskeligheder.

Derfor er det rigtig fint, at inklusionsoplægget lægger meget vægt på at styrke en meget tidlig forebyggende indsats. At familien kan tilbydes vejledning og rådgivning meget tidligt i barnets liv. Vi ser ofte familier, der kan virke rådvilde og usikre på, hvordan de håndterer barnet og egen forælderrolle og opdragelsesspørgsmålet. Familier kan have brug for tidlig støtte.

Oplægget lægger op til at familien og sundhedsplejersken oplyser betydningsfulde forhold om barnet og eller familien til vuggestuen – allerede inden barnet starter i institutionen. Det kan betyde at mange misforståelser undgås, og at der kan laves en relevant handleplan allerede fra barnets start. Det er en betydningsfuld prioritering.

Der lægges i oplægget vægt på at PPR og øvrige "eksperter" rykker mere ud i praksisfelter. At de observerer barnet i barnets egen kontekst og taler direkte med barnet. At de inddrager familien og de medarbejdere der er omkring barnet. Det er en vigtig pointe i oplægget at få disse eksperter ud i praksisfeltet og se barnet "hvor det er og hører hjemme", i stedet for at trække barnet ud.

Der lægges i inklusionsoplægget i høj grad også vægt på, at der gøres mere ud af at bygge bro mellem institutionerne, og det er kun godt at allerede opsamlet viden videregives, og at samarbejde kan etableres på tværs af institutioner.

Det gør noget ved børnegruppen og medarbejdergruppen, at have børn med svære problemstillinger. Derfor er det særdeles betydningsfuldt, at der er hurtig og effektiv hjælp til institutionerne, når der skal lægges strategi for arbejdet med barnet. Hvis medarbejdere og børnegrupper lades i stikken, kan det belaste både børnegruppen og medarbejdergruppen voldsomt. Det er også betydningsfuldt ikke kun at have øje for det barn som skal inkluderes, men også se på hvad det gør ved de øvrige børn i børnegruppen – deres lege og relationer og almindelige trivsel.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen
Klynge Ø2 – Østerbro "Firkløveret"
Hæderbørnehjemmet 0 – 6 år -Børnehuset Tuborgvej 0 – 6 år
Rypen 0 – 6 år - Dragen 3 – 10 års institution

Klyngeleder
Niels Hansen
nh@buf.kk.dk
Mobil: 29 28 35 17

Man kan måske i sit stille sind tænke, om vi med den måde vi har indrettet vores institutioner - med mange børn i institutionerne på lidt plads, uro og støj mm – at selve den konstruktion måske er med til at gøre nogle børn "særlige" fordi de har svært ved at trives i disse rammer – og måske ligefrem kan ekskluderes fordi miljøet er for voldsomt for dem.

Marianne Andersen
Pædagogisk leder /Børnehuset Tuborgvej
03-11-2011

Niels Hansen
Klyngeleder